

דיווח אמת לחולה

הרב מרדכי הלפרין

מחלה ממאירה נתגלתה אצל מר פלוני. בדיקות שגרתיות, חשד ראשוני וביופסיה פתולוגית קבעו את האבחנה הנוראה. הרופא אוגר בקרבו מידע בעל חשיבות רבה לחולה ולמשפחתו. האם לספר לו את האמת הקשה, או שראוי להסתירה ממנו, אפילו במחיר אמירת שקר?

מצבו של החולה עלול להחמיר. אם איננו מודע לחומרת מחלתו – איך יוכל לקיים את מצות וידוי? אם מסתירים ממנו את עובדת הגיעו לימיו האחרונים, איך יוכל לקיים את הדין המבואר בשולחן ערוך יו"ד סי' של"ח, והמקויים סמוך למועד הפטירה? איזו הכנה נפשית קיימת אצל היהודי הממוצע לקראת קיום מצוות הקשורות בסיום חייו בעולם הזה? האם לא הזנחנו בדור האחרון את החינוך ואת ההכוונה הנכונה להתייחסות אל מצבים קשים של סוף החיים? האם החינוך הקיים איננו תורם להגברת ההרחקה והבריחה ממחשבה על חובות האדם בצאתו לבית עולמו?

על חלק משאלות אלה התקיים ביום י"ט באלול תשמ"ה, בערב הזיכרון לד"ר פ' שלזינגר ז"ל, דיון מקיף. הנחה עו"ד חיים קהן והשתתפו פרופ' שמעון גליק והרב יגאל שפרן. דבריהם מובאים במקורות המצויינים להלן. כרקע לדיון ראוי לעיין בספר נשמת אברהם, חלק יו"ד, סי' שלח.

גם בגמר הדיון נשארו פתוחות חלק מהשאלות, בעיקר אלה הנוגעות לחינוך האדם להתמודדות נפשית עם מצבים קשים, לקבלת הדין, ולשאיפה למילוי מצוות ה' בשלמות גם ברגעים האחרונים.

תשובה לשאלות אלה אמורה להינתן, כמקווה, על ידי מחנכי הדור.

מקור: ספר אסיא ז, עמ' 12, 1993

מראי מקומות נוספים:

- א. נשמת אברהם, חלק יו"ד, סי' של"ח ס"ק א-ד.
- ב. פרופ' שמעון גליק, דיווח אמת לחולה, ספר אסיא ז' עמ' 15-22, 1993.
- ג. הרב יגאל שפרן, אמירת האמת לחולה על מצבו, שם עמ' 23-30.
- ד. פרופ' א"ס אברהם, הנוטה למות לעומת חשוך המרפא, שם עמ' 31-32.
- ה. הרב שלמה קורח, על דרכי הלימוד בסוגיית אמירת אמת לחולה, שם עמ' 33-35.
- ו. תשובת הרב שפרן, על דרכי הלימוד בסוגיית אמירת אמת לחולה, שם עמ' 36-39.
- ז. ד"ר בת שבע הרשקוביץ, עוד בעניין דיווח אמת לחולה, שם עמ' 40-41.